

Zásadní pro pozitivní posun je kvalitní a široce dostupná nabídka dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Ta se však může stát limitním faktorem, zejména v některých krajích. Je proto žádoucí postupně budovat systém metodické podpory pro ředitele i učitele v takové podobě, která bude využitelná ve školách s nejrůznějšími podmínkami. Česká školní inspekce doporučuje zaměřit se na úrovni systému na aktivity uvnitř škol. Propojování vzdělávacích obsahů, společné plánování výuky i společná reflexe mají značný potenciál v pedagogickém rozvoji každé školy.

Varovným signálem, zejména pro systémovou úroveň, je **nárůst počtu učitelů v nejstarších věkových kohortách a zároveň nedostatečný příliv mladých**. K udržení nebo dokonce k dalšímu zvyšování kvality práce škol je nutné motivovat ke studiu na fakultách vzdělávajících učitele perspektivní a šikovné uchazeče a zároveň přijímat taková opatření, která mladé učitele v systému udrží.

Potenciál mateřských škol je v individualizaci přístupu k dětem významně limitován aktuálním počtem dětí na jednu učitelku ve třídě. V situaci, kdy děti přicházejí do školky nedostatečně připravené v oblasti sebeobsluhy a zároveň s nerozvinutými komunikačními dovednostmi, se učitelky mateřských škol ocitají v situaci, která jim může bránit jak ve využívání stále se modernizujících učebních pomůcek a didaktické techniky, tak zejména inovativních metod práce.

Náročnější podmínky, jako je střídání učitelů, „obtížný věk žáků“ nebo šíře i hloubka kurikula, vedou k narůstajícím rozdílům mezi podmínkami práce na prvním stupni základních škol a na vyšších stupních. Rozdílné podmínky a s nimi spojená ochota i možnosti učitelů využívat rozmanitější metody a formy práce vedou ke snižující se motivovanosti žáků a v případě těch nestudijně za-

měřených také ke stále více se rozvíjejícím nůžkám vzhledem k výsledkům vzdělávání.

Vysloveně **alarmující jsou výsledky vzdělávání v prvních ročnících nematuritních oborů středních škol**, jak naznačuje jednak národní šetření, jednak mezinárodní šetření PISA 2015. **Nízká úroveň výsledků v testech čtenářské a matematické gramotnosti** navozuje otázku, kdy a v jaké míře si žáci 1. ročníku středních škol chybějící dovednosti doplní, vezmeme-li v úvahu fakt, že jejich další středoškolské vzdělávání bude orientováno spíše prakticky.

Navíc je **důležité zaměřit se na vyrovnávání rozdílů mezi jednotlivými kraji**. Opakovaně se na nejnižších příčkách drží kraje Karlovarský a Ústecký. V Ústeckém kraji dokonce každý desátý žák ani nedokončí základní školní docházku. Zároveň tam však existuje také nedostatečná kapacita pro kvalitní profesionální rozvoj učitelů uvnitř škol. Česká školní inspekce tedy doporučuje vytvořit i motivační systém pro nasměrování většího podílu evropských dotací právě do těchto oblastí a postupné posilování kapacit jak v systémovém segmentu, tak na úrovni zřizovatelů škol a školských zařízení.

Při hospitační činnosti v organizacích pro zájmové vzdělávání se ukázalo, že se zvyšuje podíl netradičních

forem a metod práce a také úzká spolupráce vychovatelů školních družin s vyučujícími. **Je potřeba pracovat na dalším propojování zájmového a formálního vzdělávání** například i tím, že školní vzdělávací programy se budou pro školu a například družinu vzájemně propojovat a více doplňovat. **Zlepšení vyžaduje také oblast práce se žáky nadanými a talentovanými**. V průběhu vzdělávání nejsou činnosti dostatečně diferencované, chybí aktivity podporující rozvíjení osobnosti všech účastníků a nenabízí uplatnění pro ty šikovnější z nich.

Česká školní inspekce připravila aktuální výroční zprávu s přesvědčením, že bude užitečným kompendiem informací pro všechny, kterým záleží na kvalitě a efektivitě vzdělávání dětí, žáků a studentů a že její obsah přispěje k tvorbě efektivních vzdělávacích politik založených na datech z přímé pedagogické praxe. Z toho důvodu je také Česká školní inspekce připravena spolupracovat s MŠMT, jeho přímo řízenými organizacemi, vzdělávacími institucemi a dalšími partnery při rozpracování a implementaci předložených doporučení. ◀

Výroční zpráva je ke stažení na webových stránkách České školní inspekce ([-zde-](#)).

